

Opakovanie tematickeho celku príroda Slovenska

PLÁN [OBNOVY]

Anotácia

Prepájanie tém a obsahu učiva so skutočným životom, reálnymi situáciami je to, čo žiakom ukazuje zmysluplnosť pri učení sa a následnú motiváciu.

V danej ukážke vyučovacej hodiny je popísaná implementácia obľúbenej vedomostnej hry, ktorú žiaci poznajú ako televízny program „Dobre vedieť!“ Konkrétne je prepracovaná k použitiu pre opakovanie tematickeho celku Príroda Slovenska.

Kľúčové slová:

Slovensko, geografia, vedomostné hry

Vyučovací predmet: Geografia

Tematický celok: Príroda Slovenska

Téma: Opakovanie

Ciele:

- kognitívne:

Zhodnotiť polohu Slovenska v rámci Európy

Identifikovať na mape najväčšie vrchy, rieky a nížiny

zdôvodniť vznik klimatických pásem na Slovensku

socioafektívne

Vedieť spolupracovať vo dvojici a rešpektovať sa navzájom

- psychomotorické:

Imitovať hercov Vladimíra Kobielskeho a Juraja Kemku.

Kľúčové kompetencie:

Kompetencie riešiť problémy a kompetencie smerujúce k iniciatívnoti

Vyučovacie metódy a formy:

- demonštračná metóda, rozhovor, diskusia, didaktická hra,

PLÁN [OBNOVY]

- individuálna práca, práca vo dvojiciach, skupinové vyučovanie
- vyučovanie v triede

Pomôcky: interaktívna tabuľa, lavice, otázky v powerpointovej prezentácii uvedené hlavnej časti hodiny, učebnica Geografie 9

Štruktúra vyučovacej jednotky (doučovania)

Motivácia

V úvode pustíme žiakom kúsok z televíznej súťaže „Dobre vedieť!“ Po nej nasleduje motivačný rozhovor učiteľa so žiakmi k danej relácii. Učiteľ pri rozhovore kladie otázky:

Kto pozná túto reláciu?

Ako sa volá?

Páči sa vám daná relácia?

Je podľa vás prínosná pre jej sledovateľov?

Poznáte hercov z danej relácie?

Vedeli by ste si seba predstaviť na ich mieste?

Čo z tejto relácie vám utkvelo v pamäti?

Hlavná časť vyučovacej jednotky (doučovania)

Žiaci dostanú za úlohu vypracovať z učebnice Geografia 9 úlohy 1 až 3 zo strany 15. Kým budú pracovať, prebieha individuálne preverovanie vedomostí minimálne dvoch žiakov z tém Ochrana prírody a Kalamity a prírodné hrozby.

Potom nasleduje opakovanie tematického celku Príroda Slovenska prostredníctvom nasledujúcej didaktickej hry, ktorá nesie názov televíznej relácie Dobre vedieť!. Spomedzi žiakov budú vybraté dva páry, ktoré si zasúťažia medzi sebou. Oproti sebe si postavia lavice, do ktorých zasadnú. Ostatní žiaci dostanú za úlohu zasadnúť do lavíc za tú dvojicu, ktorej viac držia prsty a o ktorej si myslia, že vyhrá. Následne pristúpime k vysvetleniu pravidiel didaktickej hry.

Na interaktívnej tabuli bude cez powerpointovú prezentáciu zobrazených dvanásť okruhov otázok, spomedzi ktorých si môžu žiaci vybrať. Až po odkrytí okruhu sa im zobrazí konkrétna otázka. Spolu to bude dvanásť otázok.

Pravidlá hry: Proti sebe súťažia dva tímy. Na výber majú z 12 tém, pod ktorými sa skrývajú otázky z rôznych oblastí života. Obe dvojice pred znením otázky vložia ľubovoľný počet z bodov, ktoré nahrali. Na rozmyslenie majú minútu, tak ako aj na zodpovedanie poslednej otázky. Za správnu odpoveď sa im počet bodov, ktoré do hry vložili zdvojnásobí. Za nesprávnu odpoveď sa im daný počet bodov odpočíta. Víťazom sa stáva tá dvojica, ktorá má po poslednej otázke vyšší počet bodov a spolu so svojimi podporovateľmi si pripisujú motivačné jednotky.

Ostatní žiaci pozorne sledujú súťažné dvojice. V prípade, ak sú vyzvaní súťažnou dvojicou, snažia sa správne odpovedať.

MORIA

Jadranské more sa kvôli počtu Slovákov nazýva aj morom Slovenským. Väčšina Slovákov cestuje k tomuto moru, lebo...

A/ je k nám najbližšie

B/ je najteplejším v Európe

C/ dajú sa v ňom chytať ryby bez rybárskeho lístka

GPS

Najnovšie výskumy zistili, že pred tým, ako sa v roku 1696 Janko a Marienka vydali do hory a zabúdili, otec im ponúkal mobilný telefón z GPS, ktorý dostal od čarodejníka, no deti naň zabudli. Ak by si Janko a Marienka telefón z GPS vzali, tak by...

A/ našli cestu domov

B/ vyhli sa ježibabinej perníkovej chalúpku

C/ aj tak by skončili u ježibaby (Vysvetlenie: Mať prístroj GPS je fajn, ale bez družíc, ktoré v roku 1696 neboli, nám neukáže žiadnu cestu.)

POVRCH

Bývať v čase vzniku Vihorlatských vrchov, v ich bezprostrednej blízkosti, by nechcel nikto pretože...

A/ v tom období v nich žilo také množství medvědův, že napádali lidi

B/ by sme zhoreli na uhol' (Vysvetlenie : Je to sopečné pohorie a tak by nás láva spálila.)

C/ museli by sme sa naučiť maďarsky, keďže toto územie vtedy patrilo ešte Maďarom

POČASIE

Keby Ti mama povedala, že zajtra nás čaká inverzia a mal by si ísť do školy, tak...

A/ nikam by si nešiel, lebo je to veľmi nebezpečné

B/ teplejšie by si sa obliekol (Vysvetlenie: Inverzia je stav, kedy je teplota vo vyšších nadmorských výškach vyššia ako v kotlinách či nížinách.)

C/ by si zobral viac jedla kvôli dlhšiemu vyučovaniu

VODSTVO

Nezbednica Zuza bývajúca v Kráľovej Lehote chcela ako každá žena od svojho frajera Petra k narodeninám originálne vyznanie lásky. A tak Peter zostrojil loďku v tvare srdca a poslal ju vodami Hronu priamo k domu Zuzy. Lenže darček sa nepodaril a lásky bolo koniec. Prečo?

A/ lebo Zuze už došla trpezlivosť s Petrovou hlúposťou (Vysvetlenie: Veru keby sa Peter učil geografiu, vedel by, že Hron popri Zuzinom dome netečie.)

B/ rieka Hron je taká silná, že akúkoľvek loďku ľahšiu ako pol tony by potopila

C/ na Hrone je prísny zákaz akýchkoľvek plavidiel

FAUNA A FLÓRA

Babka zbiera fotky rôznych zaujímavostí. Poprosila preto vnúčika, aby jej odfotil Plesnivca alpínskeho. Vnúčik...

A/ navštívil Bratislavský hrad, kde ho odfotil

B/ povedal babke, že on sa hadov bojí, a tak jej pranie nemôže splniť

C/ sľúbil jej, že v lete, keď pôjde do Tatier, jej fotku istotne donesie (Vysvetlenie: Plesnivec alpínsky je zákonom chránená rastlina, rastúca u nás spravidla vo výške 2000 metrov nad morom.)

PRÍRODA

Ak by si počas turistiky zablúdil a zrazu by si sa vynoril na mieste, kde je tabuľa z nápisom CHKO, tak by si...

A/ rýchlo utekal preč

B/ správal sa, akoby sa nič nedialo (Vysvetlenie: CHKO znamená Chránená krajinná oblasť a tak sa nič nedeje, len sa treba správať v súlade s ochranou prírody.)

C/ našiel nejakú skrýšu a zavolať pomoc

SLOVENSKO

Štefan si okolo domu staval plot, nevedel sa rozhodnúť, akú bránu postaví a tak poprosil kamaráta Ďura z Bratislavy, aby mu odfotil známu Devínsku bránu, že on si zostrojí takú istú. Avšak po zhladnutí fotky ostal sklamaný, pretože...

A/ Ďuri mu poslal len fotku prírody z turistiky, na ktorej bol práve bez akéhokoľvek plota (Vysvetlenie: Devínska brána nie je žiadny plot, ale prírodný útvar.)

B/ Devínska brána je zostrojená z materiálov, ktoré sa u nás už nevyrábajú

C/ brána bola taká zložitá, že by musel zháňať majstrov až zo zahraničia

POLOHA

Pišta býva na východnej pologuli v meste Prešov. Chce ísť pozrieť aj na severnú pologuľu, avšak nemá peniaze. Na aký dopravný prostriedok by ste mu kúpili lístok?

A/ lietadlo, keďže hneď po blízku je medzinárodné letisko v Košiciach

B/ vlak, pretože ten ide priamo z Prešova

C/ žiaden, ostal by doma (Vysvetlenie: Slovensko sa nachádza na východnej i severnej pologuli súčasne a tak sa Pišta nemusí nikam vybrať.)

TATRY

Gerlachovský štít sa v minulosti volal aj ako Kotlový, pretože...

A/ pri pohľade z juhu je pod ním vidieť prírodný kotol

B/ keď sú nad ním oblaky, vyzerá to akoby vychádzal dym z kotla

C/ prvým horolezcom, ktorý ho zdolal bol Imrich Kotol, podľa ktorého dostal vrch pomenovanie

PODUNAJSKÁ NÍŽINA

Ak máš rád opaľovanie, najlepšie je ísť bývať na Podunajsku nížinu, pretože...

A/ tam v lete vôbec neprší

B/ najviac hodín v roku tam svieti slnko (Vysvetlenie: Až 2500 hodín ročne.)

C/ je tam najviac jazier, od ktorých sa odráža slnečné žiarenie

SIVÁ BRADA

Ak v minulosti niekoho zlákali na Sivú bradu, tak si zo sebou vzal...

A/ nožnice

B/ príbor

C/ fľašu (Vysvetlenie: Ide o prameň neďaleko Spišského Podhradia.)

Na každú dvojicu prípadne šesť otázok. Na vzájomné poradenie nemajú žiadny časový limit. V prípade, ak zodpovedajú otázku správne, dostanú jeden bod. Za nesprávnu odpoveď majú nula bodov. V prípade, že si dvojica vôbec nebude istá odpoveďou, má možnosť nechať si poradiť od jedného zo žiakov, ktorí ju podporujú a ktorí sa prihlásia, že im chcú pomôcť. Ak si túto možnosť zvolia, budú musieť označiť tú alternatívu, ktorú im ich pomocník navrhne. Po zodpovedaní všetkých otázok sa spočítajú body súťažiacich a nasleduje táto posledná otázka:

Ktorý strom je u nás najviac rozšírený?

A/ dub

B/ buk

C/ smrek

V reálnej televíznej hre tvorí jednu osobu z každej dvojice herec so špecifickým prejavom. A preto i žiaci dostali za úlohu snažiť sa napodobňovať správanie hercov. Cieľom je teda okrem prijímania vedomostí aj napodobniť druhých ľudí.

Po položení otázky majú žiaci dostatok priestoru na zodpovedanie otázky a teda sa vytvára priestor na vzájomnú spoluprácu, na vzájomnú konfrontáciu, pri ktorej sa žiaci môžu spojením vlastných vedomostí dopracovať k správnej odpovedi. Otázky sú zámerne skryté za

okruhmi, aby žiaci zvážili, v ktorej téme majú podľa seba najlepšie vedomosti a teda, aby sa vedeli ohodnotiť.

Záverečná časť vyučovacej jednotky (doučovania)

Hodnotenie, sebahodnotenie a spätná väzba

Nasleduje hodnotenie didaktickej hry žiakmi. Všetci dostanú priestor na vyjadrenie sa. Vyhodnotia mieru imitácie hercov zo strany ich spolužiakov. Taktiež zapojíme aj sebahodnotenie vlastného výkonu. Žiaci porozprávajú, aké je to súťažiť a mať zodpovednosť za výsledok. Necháme priestor aj na otázky, čo by sme mohli pre budúcnosť vylepšiť alebo urobiť inak. Doučujúci v tejto fáze zisťuje, ako sa žiakom daný typ hodiny páčil, čo si z doučovania odnášajú.

Zoznam bibliografických odkazov

TOLMÁČI, L., D. GURŇÁK, F. KRIŽAN, V. LAUKO, 2012. *Geografia 9*. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana. ISBN 978-80-8120-188-2